

EDITORIAL

Alguna cosa està canviant en la consideració social i política del patrimoni. Ja no som només les persones i les entitats més o menys interessades en la cultura i la història les que reivindicuem i lluitem per la seva conservació i divulgació. Una part important de la població s'està incorporant a aquesta corrent d'opinió. Finalment, les institucions polítiques han hagut de rectificar, encara que sigui parcialment, la seva prioritza- ció absoluta d'un urbanisme que solucionava problemes menyspreant l'herència del passat.

Què ha passat? Hem començat a valorar el patri- moni perquè ens hem adonat que pot ser més una font d'ingressos que de despeses. El boom turístic de Barcelona, els congressos de la Fira, etc, ens han obert una perspectiva que des de l'Hospitalet legiti- mament hem de saber aprofitar. Des del Centre d'Es- tudis fa temps que hi reflexionem i hem fet propostes de treball.

Tanmateix, no hem d'oblidar que l'objectiu fona- mental del patrimoni és fer visible i entenedor el camí que ens ha portat fins on som ara. Aquestes consi- deracions culturals, emocionals, metafísiques, són di- fícils de quantificar, de valorar. Les produccions culturals tenen això, que els beneficis que produeixen solen ser a mig i llarg termini, i són difícilment con- vertibles en diners. És per aquest motiu que algunes institucions es plantegen les "excepcions culturals", sostraint aquest sector d'un mercat en el que no poden competir.

En una ciutat castigada per la crisi, en la que gai- rebé cap habitant té avantpassats hospitalencs més enllà de quatre o cinc generacions, situada en una àrea metropolitana amb un centre molt potent, la co- hesió social i l'arrelament són valors més que neces- saris, urgents. Aquest ha de ser el criteri fonamental per conservar i divulgar el nostre patrimoni.

TROBADA D'ESTUDIOSOS

Dins els actes de commemoració del 50è aniversari de la publicació del Llibre *Els Altres Catalans* de Francesc Candel, la Fundació Paco Candel i el Centre d'Estudis de l'Hospitalet, en col·laboració amb la Biblioteca Fran- cesc Candel, organitzaran pel mes d'octubre una trobada d'estudiosos, amb l'objectiu d'analitzar la circumstància sociocultural que generà una obra lite- rària i periodística tan particular com peculiar del re- conegut escriptor Francesc Candel i Tortajada, autor de més de mig centenar de llibres, alguns d'ells de gran renom que han merescut nombroses reedicions.

Amb aquest objectiu s'ha convidat a reconeguts especialistes en el camp del periodisme i la literatura,

la sociologia, l'antropologia i l'urbanisme per tal que exposin la seva visió sobre la realitat social que inspirà Francesc Candel a escriure *Els altres catalans*, una obra que desbordà els esquemes literaris de l'època i transcendí fent el retrat d'un temps i un moment, per acabar inspirant un model de convivència que la so- cietat catalana ha assumit plenament, convertint "*Els Altres Catalans*" en tot un referent encara vigent mig segle després de la publicació.

Ben aviat començarem a fer difusió d'aquesta jor- nada per tal que tothom que hi estigui interessat, ja sigui a assistir-hi com a oient, ja sigui presentant una comunicació, pugui fer-ho.

Centre d'Estudis de l'Hospitalet

Av. Josep Tarradellas, 44. (Espai Molí)
08901 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
Tel: 93 338 60 91
A-e: celh@celh.cat Web: www.celh.cat

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Benestar Social
i Família**

CONSELL DE REDACCIÓ:

Manuel Domínguez, Enric Ferre-
rras, Lidia Santacana, Josep M.
Valero i Jesús Vila.

Correcció: Josep M. Valero

Ajuntament de l'Hospitalet

L'HOSPITALET I EL SEU PATRIMONI

D'uns anys ençà s'ha generat (o regenerat) un cert moviment ciutadà que valora i vol conservar el patrimoni local. Per no ser injustos no farem cap relació de persones, accions, entitats o institucions, però si tanquem els ulls i pensem en el tema ens venen a la memòria blocs, manifestacions, xerrades públiques, exposicions, entitats, persones... Tot plegat era gairebé inexistent fa 10 o 5 anys. I diem gairebé, perquè sí que, afortunadament, han existit mobilitzacions i resistències de diferents tipus en defensa del patrimoni al llarg de la nostra història.

Si ens fixem en les ciutats metropolitanas semblants a l'Hospitalet, no tenim el patrimoni de Badalona o Terrassa, però gaudim d'una centralitat que hem de saber aprofitar si regenerem i aprofitem els elements dels que disposem. Dos fets generen dues extraordinàries oportunitats: per accedir al museu més visitat de Catalunya milers de persones passen per Collblanc i, també, milers de persones passen per la Fira.

Més enllà, podem crear una oferta cultural que atregui a la població metropolitana i, per sobre de

El Quaderns d'Estudi número 27 es va presentar a la sala d'actes del Centre Cultural Metropolità Tecla Sala, el passat 13 de març.

tot, que generi consciència de ciutat, inclusió social i arrelament en la mateixa població hospitalenca. El patrimoni és una eina més que útil, necessària.

Per totes aquestes raons vam decidir dedicar el número de 2013 dels Quaderns d'Estudi (encara que es va presentar a l'inici del 2014) a aquest tema. Per això estem treballant en una proposta per posar en valor i divulgar el patrimoni local, com ja han fet moltíssimes poblacions catalanes. Per això ens comprometem a continuar lluitant per la seva protecció, en col·laboració amb les altres persones, entitats i institucions que també ho fan.

Els debats en els àmbits d'economia i de cultura en el procés participatiu L'H On van recollir el nou moment. Ara cal que tinguin continuïtat en les feines del Consell de Ciutat i en els Consells de Districte. En el primer, caldria crear un grup de treball del patrimoni. En els segons, encoratgem a totes les persones i entitats que puguin participar-ne que incorporin el criteri de la conservació del patrimoni en les seves reflexions. És una feina de tothom.

L'HOSPITALET: UN INDRET, UNA HISTÒRIA

"El Museu inaugura l'exposició permanent fruit d'un llarg procés de reinterpretació i adequació del seu fons...". Aquestes lletres de Jaume Graells en el tríptic de presentació serveixen per il·lustrar perfectament aquesta exposició,

que esdevé la "última part" cronològica del que ha de ser l'exposició permanent sobre la ciutat però, com també diu el referit tríptic, ha estat la primera a treballar-se i a inaugurar-se perquè malgrat els sis mil anys que han transcorregut des de la primera mostra de poblament al nostre territori, el període que es va inaugurar (finalment el 10 d'abril passat) ha estat el corresponent als darrers períodes o, dit d'una altra manera, a la història "més recent" perquè "...l'exposició comença amb el moment final d'aquesta llarga història, ja que es tracta del que ens dóna la forma física que avui posseïm,..."

Una exposició que es planteja en tres períodes cronològics que responen a l'evolució de la ciutat i que té com a objectius facilitar el coneixement i fer fàcil el seguiment de l'evolució per a la qual ha anat passant l'Hospitalet.

Una exposició que també ha comptat, com altres projectes ciutadans, amb el suport del CEL'H que, a través d'una comissió de treball creada expressament per aquest projecte, ha treballat en l'elaboració de bona part dels continguts.

Com hem dit l'exposició, es va inaugurar el 10 d'abril de forma oficial i va comptar amb la presència de nombrosos públics.

No cal dir que el CEL'H continua vinculat a aquest projecte que anirà avançant en els períodes històrics pendents que han de servir per deixar tancat el projecte museogràfic de l'Hospitalet.

L'ACTIVITAT DEL CEL'H

A la foto, els representants del Centre d'Estudis, de l'Associació de veïns de Bellvitge, del Centre de Normalització Lingüística i de Biosfera mostren els respectius diplomes que els acrediten com a Padrins del Riu.

El CEL'H també apadrina el riu Llobregat

El 12 de febrer va tenir lloc l'acte d'apadrinament del riu Llobregat per part de 90 escoles i entitats de la nostra ciutat. Els padrins es comprometen a donar a conèixer la rellevància que ha tingut el riu Llobregat en el decurs de la història de la nostra ciutat i la seva incidència en la comarca, tant pel que fa a l'àmbit de medi natural com als aspectes culturals, econòmics, socials, empresarials i ecològics.

Els padrins s'han compromès a organitzar o participar en sortides i excursions a la llera del nostre riu, a peu o en bicicleta, per tal de fer visites de camp que permetin el coneixement de l'ecosistema, l'experimentació científica i diferents activitats al voltant del riu. I, el que és més interessant, divulgaran aquestes activitats de manera que es faci present la importància d'aquest tros de riu en l'actual vida ciutadana..

La participació del Centre a l'estand que organitzen cada any les biblioteques de l'Hospitalet.

El CEL'H es present a la Rambla Just Oliveras per Sant Jordi.

Un any més el CEL'H ha tingut presència a la Fira de Sant Jordi de la ciutat. Com ja és habitual ha compartit amb altres autors i autores locals l'espai

que cedeix el Servei de Biblioteques de la ciutat per tal de promocionar les publicacions dels autors i autores de l'Hospitalet.

Aquest any el llibre referent del CEL'H ha estat el Quaderns d'Estudi 27, «El patrimoni de l'Hospitalet», al costat del que també hi hem aportat les darreres publicacions.

Aquest dia també ha servit per a que els autors i autores de la publicació signin exemplars del llibre.

Com cada any ha estat força nombrosa la presència de socis i amics així com d'altres persones que han conegut o han pres contacte directe amb l'entitat.

Cartell de l'exposició

La indústria tèxtil. En mans de les dones. L'Hospitalet

Aquest és el títol de l'exposició organitzada pel Programa Municipal per a la Dona de l'Hospitalet que ha comptat amb el suport del Centre d'Estudis de l'Hospitalet, entre altres.

De fet, l'exposició ha estat elaborada per Conxa Llinàs i M. Pau Trayner, membres i col·laboradores de la nostra entitat.

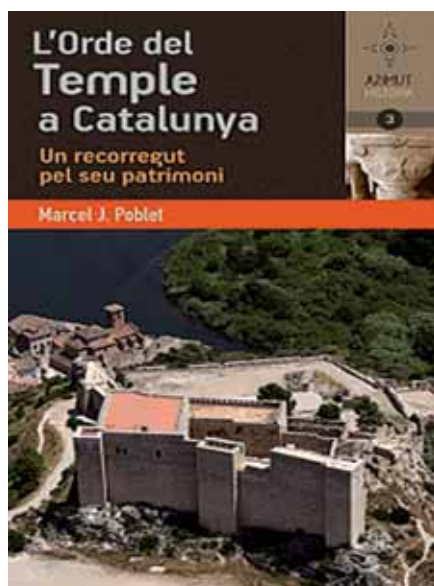
Aquesta exposició mostra com la indústria tèxtil ha estat de sempre un espai propi de l'univers femení i vol recuperar la història de la ciutat a partir de l'estudi que la Conxa i la M. Pau, que també han estat les comissaries de la mostra, de les fàbriques de teixits i fa visible l'aportació del treball de les dones al procés d'industrialització de la ciutat.

L'exposició consta de plafons en format "roller" i amb una guia didàctica adaptada a les necessitats escolars que també han elaborat la Conxa i la M. Pau.

L'exposició s'ha pogut veure fins el 30 d'abril a Can Colom i a partir d'aquesta data es posa a disposició d'entitats i col·lectius que la vulguin fer córrer per altres espais de la ciutat.

LLIBRES

“No en van tornar. Exili i emigració dels hospitalencs a Amèrica durant la Guerra Civil Espanyola i la postguerra”, d’Enric Gil, ha estat el treball escollit pel CEL’H per continuar la col·lecció «Recerques». El CEL’H ha vist molt positivament la recerca que des de fa uns anys està portant a terme aquest historiador i periodista, soci i col·laborador habitual de l’entitat que ja ha publicat altres treballs a la nostra entitat. Aquesta vegada la publicació que reflecteix la història dels exiliats i els emigrants hospitalencs més desconeguts, els que van anar a parar al continent americà, ha estat possible gràcies a la plataforma de micromecenatge Mecenix que darrerament dona sortida a les publicacions de l’entitat.

tuació a Catalunya (o pròxima a aquesta) i l’estat de conservació. El llibre ha estat editat pe Cossetània Edicions, una editorial de Valls, que continua la seva aposta per obres directament vinculades al territori.

“L’Ordre del Temple a Catalunya”, és el títol de la darrera publicació d’un altre membre del CEL’H, Marcel Poblet que aquesta vegada fa una proposta de rutes per seguir les petjades d’aquesta tan emblemàtica com enigmàtica ordre. El llibre ens proposa un recorregut per diferents espais segons un criteri basat en la rellevància de cada element, la seva si-

tuació a Catalunya (o pròxima a aquesta) i l’estat de conservació. El llibre ha estat editat pe Cossetània Edicions, una editorial de Valls, que continua la seva aposta per obres directament vinculades al territori.

“L’Hospitalet i la Guerra del Francès”. El passat 22 d’abril va ser presentat a la seu de l’Ateneu de Cultura Popular de l’Hospitalet el llibre de Francesc Marcé, *L’Hospitalet i la Guerra del Francès*. Es tracta de la reedició d’un conjunt d’articles originàriament publicats al Boletín de Informació Municipal entre 1964 i 1967, i és resultat d’una col·laboració entre l’Ateneu i el Cel’h. L’acte, que va ser seguit per nombrós públic, va comptar amb la presència de l’autor, així com de Matilde Marcé (de l’Ateneu) i de Marcel Poblet (del Cel’h), que van introduir l’autor i l’obra als assistents. En les intervencions es va destacar la rellevància de la temàtica de l’obra, així com de l’autor en tant que pioner en l’estudi de la nostra història local i en la preservació del patrimoni cultural hospitalenc.

BELLVITGE 50

Continuen les tasques del Grup Bellvitge 50 per commemorar el mig segle del barri l’any vinent. Tenim un bloc (<http://bellvitge2015.blogspot.com.es/>), redactem un text, fem articles a la Viquipèdia, fem representacions teatrals al carrer, recollim testimonis...

Recordem que la participació és oberta. Les reunions són mensuals i hi ha feina per tothom. També recollim tots els suggeriments i aportacions que vulgueu fer. Si esteu interessats/des, poseu-vos en contacte amb el Centre d’Estudis, l’Associació de Veïns/nes o La Fundició.

AGENDA MAIG-JUNY (activitats properes i recents)

13 de maig a les 20 h.: Converses al CEL’H “L’Hospitalet cap a un país normal: Les claus del 9N” a la seu del CEL’H.

17 de juny a les 19 h.: Conferència de Jaume Botey sobre Paco Candel. La xerrada es farà a la sala d’actes de l’Ateneu de Cultura Popular de l’Hospitalet.

19 de juny a les 19 h.: Presentació del llibre “No en van tornar. Exili i emigració dels hospitalencs a Amèrica durant la Guerra Civil espanyola i la postguerra”. Amb l’autor, Enric Gil.

25 de juny a les 19 h.: Conferència de Martha Cecilia Cedeño, “Género, educación y medios de comunicación” que tindrà lloc a la sala d’actes del Centre Cultural Metropolità Tecla Sala.